

Veldas resa
Sonia Sagadotter

Prolog

Männen hummade med mjuka brummande röster, som de nu hade gjort i timmar. Då och då löt en brummare genom luften och takten stegrades. Trummarna hade suttit och trummat i takt nästan lika länge, men nu började intensiteten ökas. Trummorna ljöd allt intensivare och nu stämde kvinnorna upp sina röster. Lågmält och mjukt så att det lät som en vaggsång, någon snyftade till, men ljudet doldes av mångfalden av röster, det var säkert 15 kvinnor som sjöng och det var nog lika många män som också sjöng. Det var bara han som stod tyst och lyssnade och iakttog allt. Det gällde att hitta det rätta tillfället.

Det var mörkt ute och de såg inte varandra annat än i skenet av elden som brann i mitten av dem. Nära elden låg en liten man hoprullad i en kringla, helt stilla. Framför honom satt en kvinna med två tonåringar vilande på varsin arm. Hon gungade sakta i takt med sången och trummorna. Tonåringarna låg alldeles stilla.

Trummorna ökade takten och kvinnor lät sina röster bli allt gällare, medan männen lät sina röster sjunka djupt ner i basen. Till slut dallrade kvinnorösten i ett gällt kvitter och trumpinnarna virvlade på de hårt spända skinnet.

Så gick solen upp och solstrålarna träffade honom i ansiktet där han stod på precis rätt ställe. Han

höjde handen och i precis samma stund tystnade trummorna, männen, kvinnorna och även barnen.

Nu var det dags.

Han höjde den dubbeleggade yxan.

1. Uppdraget

Där hon satt med korslagda ben och vaggade långsamt och sövande, kände hon att hon hade gjort allt alldeles rätt.

Men det hade tagit lång tid att komma fram till beslutet.

Livet hade blivit så hårt de sista åren. Trots att de hade gjort allt de kunnat hade gudarna inte varit med dem. Somrarna hade varit kalla och fuktiga, de hade knappt sett solen och regnet hade öst ner dagar i streck. De grönsaker de hade odlat hade fått mögel och bara vissnat ned innan de ens hade kunnat äta dem. Fisken i floden smakade konstigt och vattnet var grumligt av torv från myren som låg uppströms. Många av fiskarna hade också dött och låg och flöt i djuphålorna. Havet hade dragit sig tillbaka som om de inte ville kännas vid dem och istället för att hitta goda skaldjur var botten dyg och förra året hade t.o.m. en av de smutsigas barn drunknat när han hade fastnat och inte kom loss innan tidvattnet kom tillbaka. Det var bara någon enstaka fisk de kunde fånga i havet, då havet var vilt och dansade med farliga vågor nästan varje dag.

Allt oftare kom det häftiga regn som t.o.m. kunde regna in i tälten och göra att man frös där man satt och blev allt blötare. Det var under förra vintern hennes man hade fått sin eländiga hosta

som aldrig gav med sig. Den blev bara värre och värre. Till slut hade han inte orkat göra annat än ligga och vila och hosta. Ledarskapet orkade han inte med längre. Han som hade varit en så duktig ledare. Blev det bråk talade han direkt om vad han tyckte och ingen sa något emot honom. Och fortsatte de att gnälla så skickade han iväg dem på handelsresor och de som kom tillbaka hade alltid fina varor med sig och hade blivit så vuxna och förståndiga och visade verkligen att detta hade varit rätt beslut. De tackade också honom för att just gjort detta för dem. Men nu när han inte fanns längre så ...

Många bråkade med varandra, mammorna ville att just deras söner skulle bli den nya ledaren och nu var det många som hånade henne för att hon bara hade döttrar och undrade varför hon inte blivit välsignad med en son. Och var det inte dags att skicka bort hennes döttrar till en ny stam. Men hon älskade dem ju så mycket – och ännu var de så små, så inte kunde de lämnas över till en man från en annan by. Nu när hon var ensam behövde hon ju dem extra mycket.

Hon kom så väl ihåg fasan då hon plötsligt en dag bara hade fått tagit med sig sina egna ägodelar och gått med en främmande man och hans vänner. Det blev knappt något avsked, hennes pappa hade bara vänt ryggen till henne och gått ut på

jakt, medan hennes mamma satt kvar vid eldstaden och grät, medan de drog iväg henne. Hon rös fortfarande när hon tänkte på det. Men det var bara att följa med, hennes blivande man längst fram och flera av hans vänner bakom henne, så hon kunde inte fly.

Men livet hade blivit riktigt bra i den nya byn. Han hade varit snäll mot henne, och hon var så stolt över honom för han var ju byns ledare. Och även hon fick hög status. Men det var ju klart, med sitt gyllengula hår syntes det ju att hon var utsedd till något särskilt, hon som är solens barns. Så det var ju självklart att det var hon som skulle göra den här resan, att det var hon och hennes barn med en av smutsungarna som deras träl. Det var hon som skulle vända de dåliga tiderna. Hon skulle vända världen. Det var hennes roll. Vända världen så att solen kom åter. Hon kände sig upprymd när hon tänkte tanken. Tänk om hon sedan skulle få bära de där fantastiska guldhalsbanden varje dag. För att det var ju hon som hade vänt världen till det bättre.

Det mesta hade gått dåligt de senaste åren, som jakten – det fanns inte lika många rådjur, harar eller fåglar. Det var många djurungar som dog under somrarna av det kalla vädret så de blev inte så många. När det regnade så mycket var det också svårt att jaga, då stormvindarna svepte

fram över slätten. Inte såg man heller om några fåglar flög upp i diset eller när dimman låg tung över nejden.

Inte ens vattnet smakade som det skulle, utan smakade blod. Eller som järnet som många nu ville använda istället för solens vackra metall. Särskilt de där konstiga skitungarna som hade jordens smutsiga färg i ansiktet och bruna falska ögon, de hade velat börja använda järn till allt möjligt. De hade börjat använda den smutsiga metallen när de grävde i jorden. Den där metallen som stank död och undergång.

Smutsungarna förstod ju ingenting. Det var tur att hennes folk tog hand om detta okunniga folk. De hade ju gett dem ordentliga uppdrag som att sköta grönsakerna eller leta mat, det var ju någonting de nästan kunde klara alldeles själva. Men det gällde nog att hålla lite koll för annars kunde de vara lata och inte göra någonting alls.

Hon var ju en av de utvalda, med sitt vackra blonda gyllengula hår, som solen själv hade gett sin färg. Ändå sedan hon var liten hade hon vetat att hon var något alldeles extra. Redan som liten hade hon lärt sig att räkna när sommarsolståndet skulle börja, veta när det skulle träffa den smala springan mellan stenarna i hällkistan. Allt detta hade hon lärt sig av sin pappa. Det krävde verk-

ligen ett helt annat sinne än de svarta smutsungarna som bara behövde leta mat. Hon kunde veta när mångudinnan skulle gömma sitt ansikte och när hennes krafter var som störst. Och därmed ta reda på när det var dags för de större jakterna. Men de senaste åren hade det inte funnits något storvilt att jaga. Var fanns alla älgar och vildsvin?

Hennes fina döttrar hade till en början hjälpt henne att försöka få svar på frågan varför gudarna hade vänt sig från dem. De hade gått till havet och lagt i offergåvor som de sett flyta bort med havsströmmarna för att sedan försöka tolka dem. Flöt de norrut, sjönk de eller svängde de av söderut eller kanske drog de bara rakt ut havet. Men det blev olika svar varje gång. Kanske berodde det på vilka saker de la i som offergåvor. Var det så att växterna ville till söder där kanske solen fanns, medan fisken sökte sig norrut till nya bottnar där det var lättare att hitta mat för fisken. Eller var det olika sorter fiskar som ville till olika ställen. Kanske fanns det mer fiskar där längre ut i djupbottnarna. De berättade för de andra i Solfolket vid samlingarna på kvällarna. Och man försökte följa råden och skickade ut smutsungarna åt olika håll efter de olika tillfällena. Men det var inte alltid alla kom tillbaka. Ibland misstänkte hon att de helt enkelt rymde. De hade blivit allt mer uppstudsiga.

Solöga, den äldsta dottern, och hon fortsatte med utfrågningarna av gudarna, medan Lillan, hennes lilla minsting, snart tröttnade. Men hon var ju så liten och hon var ju mörkhårig, så kanske hade hon inte gåvan som de andra solbarnen var födda med. Istället gick hon runt och pratade med alla människorna, även smutsungarna, vilket kändes oroligt. Och alla djuren som hon älskade att umgås med. Det fanns inte en enda djurunge i byn som hon inte hade sett till att den skulle klara födseln. Och gjorde den inte det, såg hon till att den kunde återvända till jorden på rätt sätt för att återfödas. Hon var duktig på medicinalväxter också. Ja, även hon var så himla rar, hennes mörkhåriga, dumma, men snälla barn. Men hon var rädd att lämna henne här, nu när det var dags att resa. De skulle kanske tro att hon var en jordunge eller en blandning av det, och kanske behandla henne som en sådan, eller kanske gifta bort henne till någon som var elak med henne. Nä, bäst att också hon följde med även om hon inte hade det minsta förtrollande i sig.

Men hon och Solöga hade verkligen gått till botten med frågan hur de skulle kunna vända världen till det bättre. De hade inte bara frågat havets gudar utan vänt sig till floden och våtmarkernas gudar. Bara de två gick till våtmarken och hade offrat allehanda vardagsföremål för att den eländiga dimman skulle försvinna. De hade stått

på ömse sidor om kärret och ropat och sjungit till dimvarelserna och framförallt solen, men inte fått något svar. En gång hade dock dimman lättat och solstrålarna letat sig ner till dem, så att de såg varandra där de stod på varsin sida. Solstrålarna hade lyst upp de gula kabblekorna vid stranden, innan dimman snabbt hade dragit igen utsikten. En virvelvind startade precis där kabblekor stod och steg mot himlen. Detta måste vara tecknet.

Då rusade de mot varandra och var så lyckliga, för de förstod att de måste göra det stora offret. De måste offra de allra sista stora bronssköldarna i jordemoderns sköte. Den guldgula metallen skulle göra att allt skulle vända till slut. De rusade hem och berättade för alla. Det här var innan hennes man hade dött, så alla hade genast tagit deras ord på allvar. Det var annat nu.

Å vad hon hatade detta väder, aldrig någon riktig sol – man frös nästan varje dag. Hon saknade solen så, men snart skulle hon resa och ta hem solen till hela byn.

Så ordnades den stora ceremonin till den stora jordemoderns ära. Det var precis på rätt dag, när midvintersolståndet inföll så att sköldarna skulle kunna hållas upp när de första solstrålarna skulle komma tillbaka efter vintermörkret. Hästarna hade spänts för och sköldarna var fastspända på

ömse sidor om vagnen. Men det hade inte gått helt bra, för vagnen hade kört fast i mörkret i den blöta torven. Men de hade tagit loss sköldarna och vadat ut i kärret och stått där och väntat på att molnen äntligen skulle ge sig av. Och till slut kom solljuset fram en kort stund och de riktade sköldarna så att ljuset riktades åt alla håll (men kanske hade inte alla fått del av ljuset ändå, så kanske var det därför det inte hade blivit bättre). Men nu låg de glänsande sköldarna där på botten av kärret och väntade på bättre tider. Men jorde-modern krävde ännu mer offer, ännu mer guldglänsande metall. Det hade hennes Solöga till slut övertygat henne om.

De hade pratat länge om detta och till slut hade hon förstått att de måste ge sig ut på en vandring, en resa, för att skaffa fram mer av solens metall. Solöga sa att de bara var de som kunde. Man måste ha de magiska krafterna annars skulle de inte gå vägen och bäst var att de tog med sig Lillan, även om hon kanske inte skulle bli till mycket hjälp. Så här var det nu, snart på väg på deras resa, den som skulle gå via andra sidan.

Så tittade hon på mannen som låg framför henne. Hon var så irriterad på honom. Det var nästan att han hade förstört allt. Han hade skrikit och bönat och bett för att slippa följa med på resan. Men så var han inte annat än en jordeunge. Så kanske

kunde man inte förvänta sig annat. Förstod han inte vilken ära detta var att få följa med på resan? Till slut hade de fått ge honom ett slag över huvudet så att tystnade och inte störde ceremonin. Men nu var han helt stilla. Bara han inte hade förstört för mycket med sitt gapande och gnällande. Och hoppas verkligen att man kunde ha någon nytta av honom.

Hennes barn vilade tryggt i hennes famn nu – en på varje arm. Hennes trygga glada Lillan till vänster och hennes vackra heliga Solöga till höger. De var redan så tunga - för de var redan i den andra världen.

Trummorna och sången steg till ett crescendo samtidigt som ljuset steg upp i horisonten och hon kände värmen på de slutna ögonlocken.

Så blev allt tyst.

Och allt blev svart.

2. Himlafärden

Hon vaknade upp med ett ryck, eller rättare sagt knycktes hon bakåt så att det gjorde ont i nacken. Hon tog upp högerhanden och kände efter att allt kändes bra i nacken. Hon gnuggade med handen lite grann och det kändes genast bättre. Lite ont i huvudet hade hon allt i alla fall. Men kanske var det inte så konstigt efter ceremonin.

Hon vaknade upp allt mer och började titta sig omkring. Tre hästar sprang framför vagnen hon satt i, nej kanske det var en släde. Rakt upp mot himlen, som började ljusna i öster. När hon tittade ner såg hon sin by och alla stå i en cirkel – och där såg hon sig själv ligga, sina döttrar och mannen från jordfolket. Vad var detta?

Så krängde släden till och de sprang rakt in mot mörkret istället.

Men oj så häftigt detta var, en trio med hästar efter en släde. Det hade hon aldrig kunna tänka sig att man kunde ha. I mitten sprang en svart häst med ljus silvrig man, så vacker, och på ömse sidor om honom sprang en röd häst och en grå häst.

Himlen ovanför sprakade i norrskenets vackra färger, det bildades ett ansikte på ett ställe som strax upplöstes, för att bilda en drake på en annan plats. Allt i grönt, lila och rött.

Under släden skrapade trämedarna mot en snöklädd gnistrande väg, ibland sprutade också en liten gnista iväg. Hon tittade ned och insåg att den svarta blodmetallen satt fast längst fram under meden. Hon hisnade och tog ett djupt andetag, blodsmetall på släden! Det kändes inte helt bra. Och de flög rakt in mot norrskenet och det var ju inte heller att leka med.

Just då krängde släden till och hon höll tappa balansen och ryckte loss handen från nacken för att ta tag i kanten på släden på höger sida.

Oj vad det svängde och krängde, nästan så att det gick lite väl fort nu, men det var häftigt i alla fall, bara man parerade svängarna också med fötterna. Och där vid hennes fötter började nu mannen från jordfolket att röra på sig. Vad var det han hette nu igen, Alvin, Adur, nej Aron var det nog. Även om han hade skrikit och gastat under ceremonin, så var han nog en av de duktigaste av sitt folk. Han hade alltid kommit med fisk eller jaktbyte, bara det hade funnits någon att fånga. Hoppas bara att han kunde sköta sig lika bra nu – på deras resa.

På vänstra sidan i hennes famn började också Lillan röra på sig, hon stönade och borrhade in huvudet ännu mer i hennes famn. En liten salivdroppe letade sig ner för hakan och blötte bröstet

på Velda, modern. Velda suckade och kände sig så lycklig att hennes två barn var med henne.

Hon tittade på sin högra sida, och kände att högra handen var lite bortdomnad och likaså hela armen. Det kanske hängde ihop med nacken som fortfarande kändes öm. Det var väl därför som Solöga knappt kändes. Det kändes som om hon höll luft i sin arm. Hon försökte klappa Solöga, men kunde inte känna något alls. Så konstigt. Solöga såg lite konstig ut också, nästan genomskinlig, som drömvarelserna som brukade dansa på våtmarkerna. Vad hon inbillade sig, hoppas allt skulle bli som vanligt igen. Oron började växa i henne och nu ville hon inte alls fortsätta den här färden. Hon ville ner på jorden igen.

I en kraftig sväng såg hon att det for ut som en rök från Solöga. Hon höll på att förångas, att gå upp i rök!! Det kunde inte vara sant. Hennes Solöga fick inte lämna henne, hon skulle alltid skydda henne och ta hand om henne. Men nu lösgjorde sig ännu en stor rökslinga från Solöga och det av Solöga som satt kvar i släden blev allt genomskinligare.

Med ett skrik kastade hon sig över Solöga och höll fast henne, men då försvann det sista av Solöga ut i rymden, medan Velda förtvivlat klamrade sig fast kring den tunna röken. Hon

slängde sig efter henne ut från släden, fick vingar och flög de snabbaste som var möjligt efter röken som tunnades ut alltmer. Hon kastade sig ut och skriade förtvivlat allt medan hon flög efter det som snart inte fanns. Men hon kunde inte ge upp, steg med höjda vingar så högt hon kunde för att få överblick, och kastade sig sedan ner i tvära dykningar - allt för att försöka få en glimt av Solöga.

”Mamma, mamma”, ropades det bakom henne.

Men själv hörde hon inget. Det smattrade av ho-
var när två Pegasus susade fram efter henne. Det var den svarta hästen med silverman vars man var lång och kraftig och blåstes ut på bägge sidor om halsen i den snabba farten. På den satt Lillan och sprängde fram för att nå fatt Velda.

”Mamma, lämna mig inte. Du får inte, jag behöver dig”.

Men Velda hörde inget.

Bredvid Lillan sprang en grå häst med Aron som en kentaur på ryggen. Han ropade också allt han förmådde.

”Velda vi behöver dig, du ska ju leda oss på resan”.

Men Velda hörde inget.

Lillan gjorde en kraftansträngning och sporrade sin häst allt vad hon förmådde och de dök efter fågeln i ett försök att hinna ifatt.

Men världens snabbaste fågel är inte lätt att hinna ifatt, men när fågel vände om och steg till väders igen, kastade sig hästen rakt mot den och bet ett kraftigt tag i stjärten så att den inte skulle kunna flyga längre.

Fågeln försökte flyga, men kom inte loss och plötsligt gav Velda upp, och då hängde fågeln bara rakt ner i hästens käft. Den hängde som död med huvudet nedåt och vingarna utvikta.

Hästarna saktade ned och begav sig ned mot jorden, alla, den silversvarta först med fågeln hängande rakt ned från munnen och med Lillan på ryggen. Vid sidan om den, den grå med Aron från jordfolket och lite snett bakom kom en röd häst springande helt lös på himlavalvet.

De landade med lätta dunsar och tog bara några steg innan de stannade helt. Den silversvarta hästen lade försiktigt ned fågeln på marken och Lillan hoppade av och böjde sig ner mot fågel som såg alldeles död ut.

3. Öfverseendets glädje

”Mamma, mamma, vakna.”

Velda hörde någonting och öppnade ögonen, eller rättare sagt ett öga, för mer orkade hon inte göra just nu.

Fågeln öppnade ett öga som tittade rakt upp mot himlen.

Velda vred på sig lite och kunde öppna ett öga till, men världen verkade vara helt upp och ner. Sakta började hon känna sig mer och mer vaken, men vad gjorde hon här i gräset.

Fågelns kropp ändrades sakta och antog en mer mänsklig skepnad.

Velda kände att någon strök henne över kinden och droppe ramlade rakt ner på henne från Lillans ögon. Då började hon komma ihåg, de hade rest i en släde i full fart och det hade varit helt underbart, men så slog minnet henne och de högg till i bröstet och hon kunde inte andas. Hon hade förlorat sin Solöga. Det kunde inte vara sant. Hon reste sig raskt upp och hade tippat över ända om inte Lillan och Aron hade hållit i henne.

”Solöga, var är Solöga”, ylade hon fram.

Lillan tittade på henne med sorgsen blick.

”Mamma, hon är i en annan värld nu”.

”Det kan inte vara så, vi skulle ju resa tillsammans.”

”Ja, men så är det inte. Jag saknar henne också. Men kanske var det inte mening att hon skulle komma med oss. Titta det är ju bara tre hästar. Det borde ju varit fyra annars. Hon finns nog någon annan stans, där hon behövs bättre. Hon är ju så duktig med sina magiska kunskaper.”

Velda resta sig upp och de hjälpte henne att sätta sig på den röda hästen. Sedan satte de andra sig upp och de började alla sex att rida söderut. Solen bröt igenom den grå dimman och det blev varmt och skönt. Velda tyckte det var underbart, det kändes som om det hade varit kallt i flera år, så här varm hade hon inte känt sig på länge. Hon blev tröttare och tröttare och till slut gled hon av från hästen i ett långsamt fall.

De andra stannade till och hoppade av, men så fort de gjort det, sprang alla hästarna iväg i en snabb galopp. Velda reste sig och alla tittade de på hästarna som redan var långt borta, på väg bort till en grönt band av gräs i fjärran.

”Jag kan ju ingenting” ropade Velda förtvivlat.

Lillan suckade och sa, ”*det är nog så här det ska vara*”.

”*Men om jag inte hade släppt armen om Solöga hade hon funnits kvar och nu somnade jag och hästen sprang sin väg. Jag kan inte göra någonting rätt.*”

”*Ja, ja, jag tror inte som du, men just nu kan vi ändå inte göra något åt det, jag tror vi måste fortsätta bort mot skogsdungarna innan det blir kväll.*”

De började gå igen, den här gången utan att kunna rida. Tankarna på Solöga och det hon utsatt alla för tuggades om och om i Veldas huvud. Hade hon kunnat hålla kvar Solöga i släden, vad hade hänt då? Och var fanns Solöga nu?

Promenaden blev lång och enformig, där de gick timme efter timme.

Då plötsligt något kallt och hårt trycktes mot hennes knäveck och hon stöp som en fura. Där hon låg på marken slog någon henne med en våt trasa över hela ansiktet. Hon skrek till, helt chockad och undrade vad som hände.

”*Mamma, det är bara en hund*”, ropade Lillan.

Hon försökte titta upp, men blev genast nerknuffad igen av en tunga som bearbetade henne vilt. Så försvann tungan plötsligt och hon kunde sätta sig upp. Hunden hade fått ett stolleryck och dansade iväg det fortaste den kunde, innan den tvärvände och tog full fart tillbaka mot henne. Hon försökte ställa sig upp, men hann aldrig innan han var framme igen, kastade sig över henne, gjorde många slickar allt medan ögonbrynen viftade och vippade i ansiktet. Råttsvansen han hade viftade energiskt så att hela rumpan och kroppen dansade med. Så kastade han sig iväg igen och hon kunde lite mödosamt resa sig upp innan det blev en ny glädjeattack.

Det var ju Rufs, hennes första alldeles egna jaktvalp. Hon hade nog bara varit 4 solår när hon fick sin alldeles första valp som hon skulle fostra till jaktkamrat. När han och fyra andra valpar föddes hade hon fått ta emot dem och se till att de blev torra, gnugga dem med lite kammat och torkat gräs allt medan tiken tvättade dem och bet av navelsträngen. Hon tittade på alla, en liten grå hane, en svart tik, en grå hona, en helvit tik och en prickig hane. Den helvita tiken skulle hon inte få, den skulle hövdingen och hennes mamma ta hand om, för den var helig. Vem skulle hon välja? Så såg hon att den lilla hanen hade att par jättekonstiga ögonbryn, långa strån som vippade då han åt. Hon blev alldeles glad och skrattig för de där

ögonbrynen såg så roliga ut när de vippade fram och tillbaka där han låg och snuttade. Hon fnissade och stack in huvudet under mammas arm och pekade på honom. Mamma höll upp den lilla grå valpen med de vippiga ögonbrynen och undrade om det var den hon menade. Hon nickade stumt och fick ta emot den och mamma sa, då måste du ge honom ett namn och uppfostra honom till en riktig jakthund.

Och så fick han namnet Rufs efter sin rufsiga päls och sina vippiga ögonbryn.

Men han fick många andra namn också, lilla Lorten, Rumpentuss, Smygaren och Jägaren var några av dem. Tänk så länge sedan det var nu, men så underbart att åter få träffa honom igen.

Hon fick sätta sig upp igen och nu kunde de riktigt kela med varandra. Han kröp upp i hennes famn och hon kände den sträva pälsen mot hennes hand. Hon strök honom över ryggen och ner över vänstra låret där hon kände den stora bulan under huden. Allt medan han glatt slickade hennes hand. Bulan var hennes fel och hade hänt när han var något solår gammal. Tårarna brände i ögonen och hon skämdes så förfärligt, det var hon som gjort honom så illa att han nästan hade dött.

De tog lång tid innan de tillsammans hade fångat sitt första jaktbyte. De hade tillbringat timmar, dagar och månader krypande i gräset spanande på hararna, men så fort de skulle skjuta en med pilbågen hade den slunkit ner i sin håla. Hon hade varit så arg, så hon hade stampat i marken innan de gjorde ett nytt försök. Hon kom ihåg allt precis som om det varit igår, varje detalj.

Det dröjde inte länge innan en hare åter hade visat sig och då hade hon rest sig upp och snabbt slängt iväg ett skott med pilbågen. Men i samma ögonblick (eller nog lite före) hade Rufs kastat sig upp och skulle kanske ha fångat haren, om inte hennes pil hade träffat honom i vänster lår.

Hon hade kastat sig fram och burit honom hela vägen tillbaka till deras hus, där mamma satt utanför och malde mjöl. Blodet rann från låret och hon orkade inte bära honom riktigt så hans ben släpade i backen. Mamma hade hjälpt henne att ta ur pilen, och som tur var inte hade någon hulling eftersom hon var för liten för att skjuta med hullingar. Mamma hade lyckats rädda honom, men det hade nog tagit ett månvarv innan han kunde gå igen. Och när han blev trött kunde han halta lite, vilket hade blivit allt värre när han blev gammal. Men han hade överlevt och hon hade älskat honom ännu mer, ju mer hon skötte om honom när han var sjuk.

Men det dröjde innan hon vågade jaga hare med honom, istället började hon försöka fånga fiskarna som levde i bäcken nära lägret. De lärde sig en bra teknik, där han hade viftat med sina tassor i vattnet och försökt fånga fisken, men istället drev dem mot henne och hon med spjut kunde fånga dem. Och när de hade fångat den allra första fisken, sprang hon hem till sin mamma och fick sin första förtjänade pärla, en blå. Den andra pärlan i halsbandet, efter den röda födelsepärlan.

De hade utvecklat tekniken, så att han kunde ligga alldeles stilla (hon morrade lite dovt till honom så la han sig ner) och vänta på hennes kommando (schshch) för att smyga fram till bäcken och leta efter fisk, innan han drev den mot henne (wiiwiiii). Ibland kastade han sig till och med efter dem rakt ner i bäcken och flera fiskar kunde komma flyende mot henne. Snart ville alla barnen vara med och hjälpa till och stod beredda med sina spjut när de fiskade.

Hon hade varit så stolt och kände att hon och han var något alldeles särskilt. De var utvalda. Så hade hon känt då, men hur var det nu? Det skar till när hon tänkte på Solöga. Skulle hon någonsin få träffa henne igen.

Så småningom hade hon återigen försökt fånga harar, men nu satt disciplinen för dem bägge och

hon var så försiktig och samtidigt som hon sköt iväg pilen ropade hon Aaaaa, Rufs kastade sig då åt sidan var han än var. Så det dröjde inte länge innan de fick sin första hare och hon vann den bruna pärlan till sitt halsband.

Hon kände med handen på sitt halsband där det nu satt många pärlor och hon kände sig lite bättre till mods.

De fortsatte att gå på stäppen och hoppades att de skulle hitta en bäck innan kvällen, så att de skulle ha ordentligt med vatten till nästa dag. Det mörknade alltmer och Rufs ögonbryn började glöda i mörkt röd färg allt medan ögonen blev ljusröda och spetsarna på håren på ryggen fick en purpur-röd självlysande färg.

Runt omkring såg hon att det var andra djur som rörde sig i periferin med olika glödande färger, allt medan de fortsatte vandringen. Nu kände hon sig lite bättre till mods, även om tankarna hela tiden vände tillbaka till Solöga.

4. *Världen vänder*

Velda vaknade av att Rufs snirklade sig ut ur hennes famn och började smyga bort mot några raphöns som letade frön inte så långt bort. Hon låg alldeles stilla för att inte störa jakten, fast hon låg alldeles obekvämt. Rufs smög långsamt och försiktigt fram mot gruppen, så långsamt så de verkade inte märka honom. Så när han bara var någon meter ifrån, satte han full fart. Han hade siktat in sig på en av de minsta hönorna och tog ett långt språng och landade mitt på fågeln. Han gjorde processen kort med den och ruskade den ordentligt för säkerhets skull, så att dunen flög i en virvel omkring honom. De andra raphönorna var långt borta redan och syntes nästan bara som prickar där de flög.

Nu vaknade de andra och gav upp förtjusta utrop. Aron skyndade sig att lägga på de träbitar, spån och annat han redan igår kväll hade lagt intill elden. När han tog bort de översta lagret av aska så glödde de lite längst ner och med hjälp av det han samlat och att han blåste underifrån, så var det snart en liten glöd.

Velda tog emot fågeln av en mycket stolt Rufs och började genast plocka den. De försökte samla upp alla fjädrar, för de kunde säkert komma till användning längre fram. Rufs satt med hängande tunga och slickade sig då och då om munnen och när de äntligen hade plockat färdigt och tog ur

fågeln, var det hans tur. Hjärta, lever och lungor slank raskt ner i hans mage, och Velda fick nästan akta sina fingrar så att han inte bet henne. Ja, det blev ju även en hel del gott för människorna också, särskilt efter att Lillan hade letat reda lite på timjan och någon annan växt som luktade gott.

Lillan var ju så duktig på detta med växter, och visste både vilken läkenytta de gav och om de var goda som kryddor. Ja, hon var så duktig hennes Lilla.

När de ätit klart, tittade Aron upp och sa, *”Ja då är det väl dags att gå. Lillan vet du vart vi ska gå?”*

Velda blev riktigt förnärmad, det var ju hon som var ledaren. Lillan visste väl ingenting om detta. Men innan hon hann svara, sa Lillan.

”Jag tror att vi ska gå bort mot det gröna bandet av gräs vi ser där borta, där vi såg hästarna igår. Där borde det finnas både vatten och mat för oss. Ser ni höjden där borta också, som ligger åt det hållet. Jag känner på mig att vi ska ditåt.”

”Å vad jag önskar att jag varit kvar hemma”, sa Aron. ”Jag saknar så min familj, min fru och min lilla son. Jag kommer aldrig mer att få se dem.”

”Ja, det blir nog bra med den lilla kullen, den känns rätt säger jag också,” sa Velda, men konstigt nog kände hon inte om det var rätt plats, hon som alltid hade känt sådant i hela sitt liv. Men hon var väl trött efter gårdagen. Hon kände sig sur och förbannad också, och slängde ur sig.

”Ja det är väl tur att du inte bestämmer Aron, för vart skulle vi vara på väg då” (och tänkte på hur han misskött sig under ceremonin).

Aron blev blixtrande arg och for upp, med näven knuten så att den vitnade.

”Då hade vi Flodfolket, eller som ni kallar oss jordungar, redan varit på väg söderut till en fin flodstrand som vi har sett ut. Vi hade redan planerat allt och hade tänkt att lämna er stroppiga solskitningar. Undrar om ni hade klarat er själva då? Vi hade redan börjat bygga upp en liten by där och skaffat oss vapen för att försvara oss om ni veklingar hade velat hindra oss. Jag hoppas verkligen att de andra redan är på väg nu. Alla våra vapen var ju järnskodda också.”

”De, det” stammande Velda fram, *”hade aldrig gudarna tillåtit, hur skulle ni ha klarat det, ni kan ju ingenting”*.

Aron skrek åt henne, *”det är mycket du inte vet”*

och började gå med raska steg åt det håll Lillan hade pekat ut.

Velda stegade på med en stor distans till honom med sammanbitna läppar. Hur kunde han!

De gick i timmar utan att närma sig varandra, där känslorna och ilskan stormade i dem alla tre. Det var bara Rufs som var så nöjd att nosa efter alla fåglar och som dansade fram mellan den ena efter den andra.

Dagen var inte regnig eller grådaskigt som de andra dagarna. Men det var ett konstigt ljus, ibland stack solen fram mellan några moln men försvann sedan genast igen. Och vartefter dagen gick blev molnen blåare och svartare när de tittade mot höjden som de var på väg mot.

Så kom de då till slut fram, men nu var det nästan helt svart, inte för att det var sent utan för att det var helt mörkt av molnen som var överallt omkring dem. De skyndade upp mot stenen och ropade förundrat.

”Titta den ligger och balanserar på stenhällen. Vilken märklig sten,” undrade Aron.

”Det ser ut som om man skulle kunna putta på den med ett finger så kommer den att tippa,”

klurade Velda.

”Kom genast tillbaka hit ner”, ropade Lillan plötsligt. ”Det är farligt, något kommer att hända känner jag.”

Motvilligt skyndade de ner till den sänka där Lillan stod, för även Aron och Velda kände att luften var laddad. Och nu började blixterna fara genom luften som riktiga ormar. Jättekonstigt för det var helt utan regn till att börja med. Men det smälde bra och nästan direkt efter varje blyxt. De såg också att det här och var började brinna där blixterna slog ner. Men snart började regnet att dåna ner och de kunde varken se eller höra varje enskilt blyxtbuler. Blixterna var också så täta att de inte hade kunnat urskilja varje enskild knall. Och hela tiden mullrade det mellan molnen.

De låg och tryckte tätt tillsammans, för Lillan hade dragit dem intill sig, så att Velda låg på vänstra sidan och Aron på Lillans högra sida. Velda kände att Lillan visste vad som var bäst. Kanske var hon mycket duktigare och förståndigare än hon hade väntat sig. Hon som alltid trott att Lillan bara var snäll, men lite dum. Lillan hade armarna omkring dem och under henne satt Rufs och skakade som besatt. Han gillade inte alls detta väder.

Vattnet i sänkan steg men de vågade inte flytta på sig i oväddret. Rufs gnällde och klev upp i Lillans knä som nu fick stå på huk för att han inte helt skulle försvinna under vattnet.

Då blev det plötsligt ett litet uppehåll i blixtrandet och dundrandet. Men plötsligt smällde det till precis över dem och allt blev helt ljust en kort stund. De blev helt lomhörda och det tjöt i öronen, men nu verkade det som att alla blixtrande och regn var över. Att tala med varandra var ingen idé, för det tjöt alldeles för mycket i öronen, man såg bara att den andra försökte säga något, men det var det omöjligt att höra något.

Lillan pekade med skakande hand på stenen och då såg Velda det. Stenen hade vänt på sig. Visst var det så? Velda nickade mot Lillan och Aron på andra sidan om henne tittade också och nickade sakta.

Det måste ju vara en frågesten som vände sig om man fick svar från den. Så vad innebar det att stenen nu hade vänt sig.

De smög sig fram för att titta på stenen och såg att allt såg ut ungefär som förut utom att stenen helt hade vänt på sig. Och nu luktade allt bränt och ozon. De satte sig ned och tittade på stenen.

Lillan sa det alla undrade över och nu kunde de höra vad hon sa.

”Vad betyder det här?”

”Jag tror att det betyder att världen har vänt på sig”, svarade Aron. ”Vi kan inte fortsätta att leva som vi har gjort, vi har en annan värld nu.”

För en gångs skull var Velda tyst, hon visste inte vad hon skulle säga för hon begrep ingenting. Tänk om hon hade kunnat prata med Solöga för hon hade vetat vad de skulle göra.

Lillan tittade på Aron och nickade. *”Ja, vi ska nog leva på ett nytt sätt och inte tro på allt gammalt.”*

Lillan som nu på något sätt nu blivit den nyare ledare, sa *”Hur som helst, så ska vi nu tacka de högre makterna att vi får vara med i denna nya värld. Jag tror att vi ska offra något för detta.”*

Hon gick upp på stenen och ställde sig ovanpå den. Hon tog ner handen i väskan och tog upp raphönsfjädrarna och lyfte handen över huvudet och lät fjädrarna falla ut ur handen.

Samtidigt kom en virvelvind och drog iväg fjädrarna rakt upp mot himlen.

5. *Vandringen*

De var alla tre vid gott mod, för de hade sovit gott. Allt hade blivit så lugnt efter virvelvinden. Stjärnorna hade kommit fram, det hade t.o.m. varit fullmåne på natten. Och fast det var stjärnklart var det ändå så varmt och skönt.

Så de vakande utvilade och åt frukost i godan ro. Igår hade de haft tur och lyckats fälla två kaniner. Velda var så stolt för det var hon och Rufs som hade gjort det. De hade kommit till ett ställe med mycket sand i marken och där sprang det kaniner i alla riktningar som genast försvann ner i något hål när de komma nära. Men hon och Rufs hade satt sig för att vänta, medan han sakta smög sig fram mot hålet och hon tog fram pilbågen. Så när kaninerna hade kommit ut hade Rufs sett till att de sprang bort från boet och hon sköt iväg en pil samtidigt som hon varnade Rufs. Och på så sätt hade de fått två stycken kaniner innan de tyckte att de räckte.

Så helt underbart det hade varit att få jaga igen. Hon hade nog inte jagat sedan hon kom till Solfolket, hon var ju hövdingens fru och sådant skulle hon ju inte syssla med, det hade ju varit jordungarnas lott. Men så roligt det hade varit att få känna på samarbetet med Rufs igen och att de var så duktiga tillsammans. Hon kunde inte låta bli att njuta av det, fast hon kanske inte borde.

Solen värmdde så gott när de började vandringen, och Velda utbrast,

”Å så underbart, solen är det finaste vi har!”

”Jo, i och för sig, men det gäller ju att det är balans mellan de olika gudarna”, sa Lillan. ”Man får ju inte glömma Moder Jord och alla djurgudarna eller trädens gudar”.

”Ja, och om inte Moder Flod och Fader Regn finns, blir det ju inget liv”, tillade Aron.

”Jo, men Himlasolen är ju viktigast, det vet ju alla, den står över allt annat. Utan sol – inget liv. Det vet ni väl hur vi haft det med gräväder året runt och jakten som blivit så dålig för att inte tala om skörden av växterna”.

”Men tänk, utan havet eller floden eller dricksvatten till alla djuren, då skulle det inte finnas något för oss att äta”.

Velda kom att tänka på att Aron hade sagt att de kallade sig själva Flodfolket och inte jordungarna, så hon frågade.

”Dyrkar ni Floden mest?”

”Ja, det stämmer. Vi har fått en särskild upp-

gift av Moder Flod att vakta och bevara vattnet och allt som lever i det. Vårt folk har alltid följt floderna och de har gett oss allt vi har behöver. Vi är så duktiga på att göra mjärden och tinor och annat. Hon har berättat för oss hur man ska göra. Ibland är det bara en liten bäck som är vårt hem och ibland är det stora sjöar eller hav. Och när hon säger åt oss att vandra vidare så gör vi det. Och det var det vi var på väg att göra, men ni spöfolk, eller som ni kallar er själva, Solfolk,” fnös han, ”har hindrat oss och utnyttjat oss. Men nu är det vår tid och vi ska frigöra oss. Jag hoppas de andra där hemma har gjort slag i saken nu”.

”Jag har varit och hälsat på i den nya byn”, sa Lillan. ”Det är så fint där. Det är fina hyddor och en liten damm och en jättefin källa där det finns färskt vatten – och inte är det långt till havet heller”.

”Men, men VAD har du gjort där”?

”Mamma, de ville att jag skulle hjälpa dem med några kaniner som inte mädde bra och så var det en kvinna som skulle föda. Och jag kan hjälpa dem med sådant”.

”Ååå, finns det redan en by där”!? Nu började hon förstå varför det var så få jordungar som

fötts och flera som försvunnit när de hade varit ute på jakt eller letat mat. De hade byggt upp en ny by mitt framför ögonen på Solfolket. Utan att någon hade förstått det. Å vad synd att hon inte kunde berätta det nu för de andra, så att de kunde åtgärda det.

”Men Lillan, de har ju så djuriska gudar. Det är ju sådant för små barn, inte himmelska som Solen som står över allting. Det är ju så barnsligt.”

Det fortsatte att gå, medan Velda funderade vidare på detta med djuriska och himmelska gudar. Nog måste de förstå att de himmelska stod över de djuriska gudarna.

Aron funderade istället över vad han skulle ha velat göra i den nya byn om han hade kunnat återvända till den. Det var så mycket som inte var klart ännu. Det hade ju börjat göra ett instängsling av floden så att de kunde ha en lite del som en riktig sump där fiskarna kunde vara i som ett levande skaffereri. Och kastnätet som han höll på att fläta, vem skulle nu göra klart det?

Lillan funderade hur det var i de två olika byarna. I den nya byn hade hon alltid känt sig så välkommen. Alla där var glada över att se henne och kom med olika gåvor till henne och frågade henne om råd om olika växter och hur man kunde

använda dem. I Solbyn hade nästan alla hånat henne för det mörka håret hon hade, trots att hon var av Solfolkets stam. De undrade om hon hade lika smutsiga och låga tankar som hennes hår och om hon inte hade tvättat sig ordentligt. Inte kunde hon prata med Flodfolket där heller, som hon visste att de hette, då hade de blivit elaka mot dem också. Hon längtade faktiskt inte tillbaka till Solbyn. Men hon saknade sin syster, Solöga. Solöga hade varit så snäll mot henne, när de bara hade varit de två ensamma, men så fort någon av hennes kompisar var nära, då började hon också håna henne. Men när de var ensamma kramade hon ofta om henne och gav henne något gott att äta, t.ex. torkade hallon. Undrar var hon var nu?

De fortsatte att gå och solen var alldeles lagom varm och de kände sig nöjda med allting. Kanske hade världen verkligen vänt och blivit till något bättre. Tänk om det var deras offer som förändrat allt.

Landskapet hade varit nästan alldeles platt länge men nu kom de fram till en svag lutning som ledde ner till en dalgång. Och som var alldeles grön av färskt fint gräs. Det riktigt lyste i neonfärger. Lillan började springa och puttade på Aron och Velda. Både Aron och naturligtvis Rufs började springa nerför branten, skrattande och viftade med armarna allt medan Rufs dansade

runt omkring dem. Velda titta på dem och tänkte så barnsliga de var, de med sina barnsliga gudar. Men jösses så långt bort de redan hade kommit, så hon började springa också. Å så skönt det kändes att sträcka ut med härliga fina löpsteg. Så kom hon ifatt de andra och de tog tag henne i händer och tillsammans dansade de nerför branten, som var precis lagom brant för att man skulle våga detta. De skrattade och skrek och till slut tumlade de runt och började rulla i gräset. De rullade var och en för sig tills de kom ner i dalbotten där de allihop krockade, men utan att det gjorde ont. De låg där och kiknade av skratt allt medan Rufs kastade sig över dem och gav dem ordentligt blöta pussar. Velda skrattade och kiknade av skratt,

”Åååå, så här roligt har jag nog inte haft sedan jag var barn.”

Tänk så barnsligt det hade varit att göra så där i Solbyn och dessutom som hövdingens hustru. De andra i Solbyn hade föraktat henne - för hennes barnslighet. Men det var så roligt.

Så småningom kunde de sluta skratta och stannade för att ta en paus nere vid bäcken som rann längst nere i den gröna dalen. De satt där och kände sig ganska tillfreds när de började känna att det blev kallare. De tittade upp och längs med

dalgången kom nu en dimma krypande, en köldrök. Snart satt de mitt i dimman och tyckte att det var ganska kallt, och inte visste de heller vart de skulle gå nu när allt var dimmigt. Dimman antog alla möjliga former och de kunde se ögon av elefanter, enhörningar och många andra varelser. Det var kusligt.

Så hörde de att det dundrade av hovar i diset. Det verkade som om hästarna kom tillbaka, eller några hästar i alla fall. Rufs sprang iväg mot ljudet bort från dem. Velda hann tänka, å han får bara inte försvinna. Men snart hörde de att åtminstone några av hästarna kom närmare. Och se där kom Rufs trippande med en stolt svans och drev tre hästar framför sig.

”Titta han leder dem till oss”, ropade Lillan. ”Vi ska tydligen ha våra hästar igen. Så roligt.”

Och framför dem stannade tre hästar och flåsade. Det var samma som hade dragit trojkan. Mitt framför Lillan stannade den svarta hästen med silvervit man och svan. En vacker hingst. Han sträckte fram nosen och hälsade på henne. Framför Aron stannade ett grått sto som hälsade på honom. Det röda stoet dansade runt Velda i cirklar och verkade inte vilja närma sig. Velda blev riktigt nervös och undrade varför hon gjorde så. Lillan vände sig om,

”Mamma, lugna dig. Det är ju bara att finnas här och nu, så kommer hon att närma sig. Du behöver inte prestera något utan bara jorda dig.”

Hon tog ett djupt andetag och andades tydlig ut och stängde ögonen. Hon kände jorden under fötterna, kände att de var trötta efter all vandring och axlarna sjönk ner lite. Då kände hon en mule som puffade på henne – och där stod det röda stoet och buffade på henne. Det var som om hon sa, ta det lugnt allt ordnar sig. När de stått så ett tag så letade Velda upp en sten och lyckades ta sig upp på hästryggen. De andra satt redan uppe på sina hästar.

Genast så sökte hästarna sig uppåt i dalgången, även om det var svårt att se i dimman, så kände man att färden bar uppåt. Så fortsatte de i ett raskt skrittempo bredvid varandra. Väl uppe från dalgången började dimman genast lätta och de såg att de red över en gräshed med silvriga vippor som böljade som vågor i vinden. De ökade till en vägvinande galopp och Velda kände sina fötter swisha genom gräset. För varje galoppsteg kittlande gräset hennes bara anklar och de grövre stråna kändes även genom de tunna skinnskorna. Hihhi, så roligt det kändes, plötsligt kom hon ihåg hur hon hade blåst på flickornas små fötter när de varit små och de hade skrattat högt. Så roligt det här var. Ridit hade hon inte heller gjort

sedan hon var liten. Tänk vad mycket roligt man inte fick göra när man var vuxen. Men varför var det så, nej, allt hade inte varit rätt och bra i Solbyn. Nu skulle hon verkligen njuta av livet och lät återigen medvetandet hamna i fötterna som blev kittlade av gräset.

Vandringen eller rättare sagt ridturen fortsatte timme efter timme. Nu mest i skritt igenom ändlösa steniga marker. De siktade mot ett bergsmassiv där klippan lyste i skarpa röda färger långt borta. Och de trodde nog att de snart skulle vara där. Men hela tiden kom nya dalgångar som de gick ner i och när de tog sig upp igen så var berget lika långt borta. I början hade det funnits vatten längst ned i dalgångarna, men nu var alla bäckar uttorkade och det gröna gräset som hade funnits intill bäcken hade även det gett upp.

Det var hett nu mitt på dagen och Velda började känna sig disig. Solen som varit så underbar var nu hemsk och brände på axlarna så att det sved. Det var nog tur att de hade kvar de varma mantlarna de hade fått med sig. De var alldeles för varma men skyddade i alla fall mot den brännande solen. Det var faktiskt så att Velda började längta tillbaka till de disiga, regniga och våta vädret som hon var så van vid. Den här värmen och hettan gjorde ju att man inte visste vart man skulle ta vägen. Och törstig började hon bli, snart

skulle väl vattnet de tagit med sig ta slut också. Stackars Rufs som sprang vid sidan om med hängande tunga. Skulle de klara sig. Solen kanske inte bara var bra i alla fall.

Till slut närmade de sig den röda klippan och med de sista krafterna stapplade hästar och Rufs fram.

Klippan var alldeles röd, en helt fantastisk färg, men det tänkte ingen av dem på nu. För där mitt i klippan kom en ordentlig vattenstråle fram ur berget.

De kastade sig av hästarna och Velda sprang fram till vattenstrålen och ställde sig mitt i den och kastade huvudet bakåt och skrattade. Vattnet flödade in i munnen.

Det var nog därför hon inte heller såg de fem männen som kom fram bakom henne. En av dem rusade fram och smällde till henne rakt på kinden så hon stöp i backen.

6. Det gyllene trädet

Velda tittade upp där hon låg på marken och vågade inte röra sig. De fem männen stod runt omkring dem och skrek högljutt. På något konstigt sätt kände hon igen språket, men hon förstod det inte. Det lät så bekant. Jo, men det var ju Flodfolkets språk, men med lite långsammare rytm och starka läspljud. Men hon hade ju aldrig lärt sig deras språk, de hade ju ansetts så dumma. Hon vred huvudet lite försiktigt och såg att Lillan såg ut att lyssna, hon kunde nog Flodfolkets språk, hon såg ut att förstå, men hon såg rädd ut. Själv förstod hon ju att de var väldigt upprörda där de stod och skrek åt varandra och åt Aron som svarade dem lugnt.

Lillan lyssnade förskräckt på vad männen skrek. De var så förbannade på dem för att de tvättat sig i det heliga vattnet. Fattade de ingenting. De var ju smutsiga och hade tagit det rena fina vattnet i munnen utan ceremonier och spolat sina smutsiga kroppar. Vad var de för några? Och en av spöket hade de med dig. Lillan tittade på mamma och tänkte att de var henne de måste menade.

”Varför har ni med er henne”, skrek de. ”Som de har förstört hela världen detta folk. De ville alltid att solen skulle finnas överallt och offrade för att få mer sol, så de skulle bli varma, för de var så frusna. Alltid, alltid. De offrade den gula metallen på alla möjliga ställen, och när det

inte räckte - då offrade de oss. Å vad jag hatar dem. De dödade min farfar. Jag kommer aldrig att glömma den dagen. Men allt slutade ju med elände, Moder Jord exploderade och förmörkade jorden.”

”Och se hur det har gått, nu är det alltid sol, vi har aldrig nog med vatten. Solen lyser hela dagarna och det finns knappt något vatten åt oss. Och så badar ni i vattnet. Vad är det med er? Ni borde inte få leva, tänk om vattnet nu också överger oss.”

Aron försökte lugnt förklara och berätta att de ridit i timmar och att de varit så törstiga och smutsiga. De hade inte trott att de skulle klara sig längre.

”Vilka hästar? Rida kan man väl ändå inte?”

Och alla titta sig runt omkring och där fanns inga hästar att se. De var som bortblåsta. Trots att man åt nästan alla håll, utom mot bergväggen, kunde se miltals. Inte ens ett dammoln fanns att se av deras hästar.

Plötsligt pekade en av männen på deras fötter.

”Titta de står inte med fötterna på jorden. Gudars, de måste vara från en annan värld.”

De fem männen backade bort från dem och samlade sig i en ring, böjde huvudena tätt mot varandra och viskade.

Efter en stund kom de tillbaka och vände sig till Aron.

”Ni får följa med oss till byn, för vi tror att ni är vänliga, er hund är fin och har bedömt er som goda. Men det är otäckt att ni inte är jordade. Fast vi har hört att det förr i tiden kunde komma människor av er sort till oss som kunde bli återfödda här. Så det är nog meningen att ni ska komma till oss.”

De började gå och det dröjde inte länge innan de var framme vid den lilla byn som låg inom kort gångavstånd till källan. Det var många som kom ut ur hyddorna och stirrade på dem och pekade mot deras fötter.

Konstigt tänkte Velda, de hade känts som om de hela tiden hade gått med fötterna på jorden, och det var minsann väldigt trötta fötter de hade haft ända tills de istället hade fått rida. Och på kvällarna hade fötterna varit alldeles svullna – så det hade varit skönt att lägga upp fötterna på en grästuva.

Så kom hon gående runt hörnet och där mitt i byn på det lilla torget med hyddorna runt omkring stod ett alldeles gult träd.

Å så gult, vilken vacker färg, precis som Solögas hår, alldeles solgult, gyllene, inte så där kritvitt utan gult. Hon kunde nästan känna de tunna och mjuka och alldeles lena hårstråna i sin hand. Hon sjönk ner bredvid träden och lutade huvudet mot stammen.

Så kom då tårarna till slut, de droppade ner längs kinderna och samtidigt singlade de gula löven ner bredvid henne. Där satt hon länge allt medan det mörknade runt henne, men hon förmådde inte gå därifrån. Det var som om Solöga fanns där alldeles bredvid henne.

Till slut vände hon sig mödosamt om, så stel hon hade blivit. Rätade ut benen och lutade ryggen mot stammen. Här ville hon bara sitta utan att göra något.

Så satt hon länge, men till slut kom en av kvinnorna i byn fram till henne med lite bröd, vatten och en salt sten. Hon sa något, men Velda kunde inte förstå det. Men av gesterna förstod hon att tårarna hade gjort att hon behövde ha något salt, och när hon kände efter var hon nog hungrig.

Hon åt och sög på saltstenen som var så god. Så blev hon så trött, inte orkade hon gå därifrån.

Utan att hon märkte det kom någon med några fårfällar och la ut på marken så hon kunde lägga sig ner och lägga några fällar över sig så hon inte frös.

Så blev hon liggande där, länge, hon visste inte hur länge, men nog hade det åtminstone varit någon natt innan hon stapplande orka resa sig.

Hon kände sig trött, men lättad och började undra vad de andra hade gjort medan hon hade varit vid trädet. Här ville hon stanna i alla fall. Närheten till träden gjorde att hon nästan kände sig som om hon var nära Solöga. Och tänk så vänliga de hade varit när de tagit hand om henne när hon helt hade gett upp. Tänk om hon hade varit alldeles ensam ute på heden, då hade hon kanske inte överlevt. Det var klart Rufs hade varit nära henne ofta, det kom hon ihåg, men inte hela tiden, han hade nog gjort sig utflykter och bekantat sig med den nya miljön. Hade inte Lillan varit framme till henne och strukit handen över hennes hår. Jo, så var det nog. Tänk det var Lillan som varit den vuxna nu, när hon hade tappat all kraft.

Hon strök handen över kinden och kände en skorpa där hon hade blivit slagen. Men det skulle

nog snart läka. Nu var hon hungrig och hon gick för att leta reda på de andra. Hon hittade Lillan som satt med flera andra, de flesta kvinnor, som ropade på henne. Hon gick dit och satte sig ner.

”Mamma, välkommen till Springbyn som de kallar sin by. Vattnet springer ju fram ur berget. Det finns lite att äta, så slå dig ner. Så skönt att se att du ser lite piggare ut nu. Jag var så orolig för dig.”

Velda satte sig bredvid de andra och tog emot brödet de gav henne. Det var kryddat och gott med olika örtekryddor och salt. Till det fanns lite torkat kött.

”Mamma, skynda dig nu, du måste se vad jag har gjort. Eller jag och Rufs egentligen. Han är så duktig.”

De skyndade sig iväg till utkanten av byn där det fanns en massa får som gick och betade. Lillan ropade på Rufs som ilade fram till henne och stirrade på henne med öppen flämtande mun där tungan hängde utanför som en slips. Så visslade hon och pekade med handen och han pilade iväg bakom fåren och började driva dem mot henne. Så en ny, lite annorlunda, signal och hennes arm pekade åt andra hållet och Rufs skyndade sig fram till andra sidan där han började valla dem

framåt. På ett ögonblick var alla fåren insamlade i fållan och Lillan höll ut lite hö till dem och gav Rufs ett mörghorn.

”Både fåren och Rufs måste ju få något gott sa hon, så de vet att de gör något bra.”

Vilken duktig dotter hon hade, tänkte Velda, hon som alltid hade trott att Lillan var lite bakom. Men hon är ju jätteklyftig, det är ju bara att hon är duktigare på detta med djur och djuriska gudar än himlens magi. När hon tänkte efter, så kände hon att detta måste vara minst lika viktig som Solgudens gåvor. Så mycket enklare det skulle bli med skötseln av fåren nu när man kunde fånga in alla så snabbt.

”Visst är det bra, mamma? Men nu måste vi skynda oss till Aron och se vad han har hittat på.”

Lillan dansade fram i små skutt, hopp och danssteg. Velda kunde inte påminna sig att hon sett henne så glad sedan hon var litet barn. Hon hade fullt sjå att hinna med och snart var de nere vid den lilla bäcken som kom från källan. I vattnet stod Aron och flera andra personer, de flesta män, men även en del kvinnor. De stack ner grenar i vattnet på sina ställen och höll på att bygga en barriär. Hon förstod att de måste vara en sådan som de hade byggt i den nya byn på det gamla

stället, där de skulle kunna stänga in levande fiskar.

Velda tittade på Lillan som sprang fram till en man som stod ute i vattnet och såg hur hon skrattade och log. Han såg också väldigt glad ut och de skrattade bägge två åt något hon inte hörde. De verkade helt uppslukade av varandra och de högg till i hennes hjärta. Var hennes lilla flicka så stor nu. Och med en främmande man, en alldeles mörk man. Men hennes huvud sa att, vad var det för fel med det Och hur skulle de kunna finna någon från Solfolket här. Och det viktigaste var ju ändå att han var snäll och kunde skaffa mat till en familj. Gudars - familj - det var det väl ändå inte dags för. Men hennes Lilla var ju faktiskt ganska stor nu och mycket förständig. Men i hjärtat kände hon ett stygn av svartsjuka mot den främmande mannen.

Aron kom fram till henne och tittade bort mot Lillan och skrattade och sa.

”Ja, de där två verkar ha funnit varandra. Men du kan vara lugn, det är en mycket bra och förständig karl.”

”Men titta vad jag har gjort, eller vi rättare sagt” sa Aron. ”Det verkar som om det finns alldeles för lite vatten i den här trakten, så vi har gjort

små extra öglor av bäcken, där de kan bli som små sjöar som gör att vattnet stannar kvar längre. Och den där ska vi ha till fiskdamm. Jag såg att det fanns kräftor också, så bara vi inte tar upp för många ska vi nog kunna äta kräftor också. Visst blir det bra?”

”Jag saknar min familj så himla mycket, och sitter jag bara och sörjer så blir det inte bättre av det. Så istället började jag bygga detta. Och titta så många som vill hjälpa mig. Så jag trivs här och vill stanna här, även om jag alltid kommer att sakna min familj.”

Velda tittade sig runt och funderade vad hon egentligen kunde. Både Lillan och Aron hade redan gjort stor nytta för byn, medan hon suttit under det gula trädet och sörjt. Men hon ville också stanna här, för här kände hon sig nära Solöga. Och tittade hon bort mot Lillan så insåg hon att de alla skulle bli kvar här hur som helst.

Hon kände med handen på kinden och då trillade skorpan av. Så konstigt det kändes, huden var inte alls jämn utan kändes mer som en form som hon var så bekant med.

Aron böjde sig fram och tittade,

”Men, men det är ju en spiral du har fått på kinden. Vad kan det innebära?”

7. Överfödelse

Velda kände på sin kind och det konstiga mönstret, där hon satt på stenen under träden vid bäcken. Det kändes verkligen som en spiral. Så konstigt att hon skulle ha fått en sådan på kinden. Spiralen som var ett sådant magiskt tecken.

Hon tittade på ormbunken vid bäcken och tänkte på att den hade det magiska tecknet också. Spiralen som, liksom livet började i mitten, litet och smalt och ömtåligt och sedan med varje årshjul blev allt bredare. Årshjulet som blev till en spiral eftersom livet var ett flöde. Sedan tog spiralen bara slut plötsligt när någon dog.

Vad hände med hennes spiral när de hade dött i ceremonin, hade det bara blivit ett hack i hennes livstråd eller hade hon börjat på en ny spiral? Och vad hade hänt med Solöga – fanns hon någon annan stans eller hade hon bara upphört att existera. Men hon fanns ju kvar, Solöga måste ju bara finnas någon annan stans. Om hon bara kunde tänka sig hennes öde.

Hon suckade högt och ljudligt. Jösses så varmt det var här. Solen hade flyttat på sig så nu satt hon ute direkt i solen och det var bara för varmt. Hur kunde det vara så hett på den här platsen – när de knappt hade sett solen hemma.

Aron tittade upp när han hörde Velda sucka.

”Kom hit till oss och hjälp till, det blir mycket svalare här i vattnet. Där borta får du ju solsting.”

”Ja, du kanske har rätt, jag kommer.”

Hon reste sig och kände att hon var riktigt yr i huvudet. Denna värme och ständiga sol höll nästan på att ta kål på henne. Genast när hon gick ner i vattnet kändes det bättre. Det var ju riktigt skönt.

Det här vattnet fick man tydligen röra. Det satt fortfarande i, när hon tänkte på hur hårt hon blivit tillrättavisad vid källan. Hon förstod inte skillnaden. Nu stod hon alla fall i vattnet och gjorde som de andra och tryckte ner stammar i vattnet för att forma en damm eller i alla fall en avgränsning. Så skönt det var att jobba med händerna.

”Det här var väl härligt!” sa Aron och skvätte massor av vatten på henne.

Hon hoppade undan, men tog sedan ner händerna i vattnet och fullkomligt öste upp vatten som hon slängde iväg mot honom. Snart började alla skvätta vatten på varandra och skratten trillade lika snabbt som dropparna som föll ner från vattenkaskaderna. De höll på en lång stund innan de utmattade satte sig på stranden i skuggan. Å

så skönt det var att bli riktigt blöt om huvudet också, hon kände att hon klarnade och tittade sig omkring som om hon precis hade vaknat.

Medan de satt där kom så en liten fågel pilande och satte sig på en av trädgrenarna vid bäcken. Den var helt magiskt färgad med en blå självlysande färg. Den satt inte stilla länge utan kastade sig ner i bäcken och fångade eller försökte fånga en liten fisk. Om den inte lyckades ilade den snabbt vidare till ett annat träd och en ny gren. Ett tag satt den i vassen och då syntes den nästan inte alls med sin bruna färg på magen.

Aron ropade, ”Det är Flodens blå ande, de fåglarna är heliga. Kanske har den kommit hit för att du badade i bäcken Velda. Kanske ditt solgula hår lockade hit den. Där den blå fågeln vill bo, finns det alltid fisk och där är gott att bo. Tänk jag har aldrig sett den, inte i någon flod där vi bott, jag har bara hört talas om den från de gamla sagorna.”

Alla jublade, för fågeln var så vacker och när Aron berättat samma sak på sitt eget språk förstod de alla hur magisk fågeln var. Ingen här hade heller sett den. Alla titta på Velda när Aron berättade detta.

Senare på dagen kom en av de unga kvinnorna fram till Velda och titta lite blygt under lugg på

henne och höll fram en hätta. Det var en mössa som var flätad av hår som passade hennes huvud helt perfekt. Den var blöt så att det kändes skönt att sätta den på sig, hon som var så känslig för värmen. Det hade t.o.m. börjat svida lite i hårbotten där solen hade tagit alldeles för hårt. Kvinnorna hade också med sig en tunn schal som hon kunde hänga över axlarna – allt för att hon inte skulle bli så solbränd.

Så otroligt snälla de var i den här byn. Tänk om hon kunde göra något för dem också.

Hon tittade sig runt och tänkte på hur annorlunda det här landskapet var jämfört med det hon var van vid. Där hemma hade solen nästan aldrig synts till. Det hade väldigt ofta varit ett regndis i luften och det fanns skog precis överallt. Vid källan växte myren för varje år, så det blev allt svårare att nå fram till själva källan. Det var som om källan flöt iväg i en svart torvflod. Jorden hade sett så rik ut, medan himlen varit så fattig på sol.

Här fanns sol i överflöd och bara sol, nästan inga träd, bara de som stod längs bäcken. Längre bort från bäcken hade marken varit så ofruktbar, bara sten och grus. Var fanns den rika jorden? Moder Jord såg här ut som en gammal kvinna där bergen var som skelettknötter täckta av en tunn ofruktbar hud.

Hon tänkte vidare, kunde man få den här jorden mer fruktbar, hur i så fall. Kanske behövde man göra som kvinnor hade gjort med henne, dölja sig från solen. Hon skulle kunna göra en hätta åt grönsakerna. Sagt och gjort och skördade en del av vassen och började fläta stora sjok av vassen som mattor som Aron hjälpte henne att sätta upp nära det gyllene träden. Ett ställe där många brukar sitta och prata med varandra.

Det var inte bara hon som gillade detta utan många satte sig också i skuggan, åtminstone under den hetaste delen av dagen. Efter ett tag var det många som hjälpte henne att fläta och de satte upp de skuggande mattorna över grönsakerna som började sloka allt mindre när de hade blivit mindre heta. På dagarna när de hjälptes åt med detta arbete och arbetet med bäcken började hon lära sig några ord på det nya språket och började lära känna de som bodde i den nya byn. Det var verkligen en liten by, det var inte mer än 10 personer som bodde här.

På kvällarna satte sig Velda ofta en bit från byn och filosoferade och tittade på stjärnorna. Vintergatan syntes tydligt och många av stjärnbilderna kände hon igen, som t.ex. Karlavagnen, men inte alla. Hon undrade var hon egentligen var? Var hade hon hamnat i geografin, var hon närmare solen – det kändes så i alla fall? Och var hade

himmelsfärden fört dem i tiden, var de i samma tid eller kanske i en tid som redan varit eller i en tid som skulle komma? Och var någon stans fanns Solöga?

Aron kom upp och satte sig bredvid henne, något som han ofta hade börjat göra. Hon hade börjat tycka att det var ganska trevligt. Inte var han så dum som hon hade trott, han visade sig ganska klok och hade många intressanta idéer. När hon tänkte efter – hon hade nog aldrig hört honom säga något hemma. Men förstås, det var inte så många av jordungarna, förlåt Flodfolket, som sa något nära Solfolket.

”Aron, var tror du vi är geografiskt och tidsmässigt? Har du också funderat över det?”

”Ja, lite grann, en del kan man ju se. Om du tittar på stjärnorna så ser du att vi måste vara längre söderut, med tanke på året. Stjärnbilden fågeln har jag aldrig sett utan bara hört talas om. Och det dröjer ju inte länge innan det är sommarsolstånd, det vet man ju, det är ju bara att titta på månfaserna och se solen. Men är det ett halvt år sedan vi började vår resa eller är det flera år sedan, eller är vi kanske tillbaka i förr i tiden, i sagornas tid. Eller kanske i en framtid. Om jag visste om vi var i samma tid som vi lämnade skulle jag ju kunna gå hem, men tänk om jag kommer

flera år för sent och ingen är där. Ja, suck, om man det visste. Men det har nog inte gått så lång tid, för om man tittar på den där ormstjärnan som far fram där borta i stjärnbilden Fiskarna, så verkar den ha blivit mindre under den här tiden. Kanske betyder det också att världen faktiskt har vänt på sig och att saker och ting kanske har blivit bättre.”

”En sak som jag också funderat över är varför de blev så arga på oss när vi kom fram till källan. Nu har vi ju fått bada i vattnet, var det bara för att vi var okända, eller vad var det?”

”Hahaha”, sa Aron och klappade henne på ryggen och axeln. Det kändes skönt upptäckte Vendla.

”Jag glömmet bort att du inte förstår språket så bra, men du har verkligen lärt dig. Nä, det är viktigt att vattnet först träffar Moder Jord och befruktar henne innan det rör vid någon av oss dödliga. Så därför är det inga problem att bada i bäcken och dricksvatten kan vi ju ta från den lilla pöl som bildas under källan. Det är helt OK.”

”Har du hört att de vill att vi ska återfödast nu när sommarsolståndet inträder”? sa Aron. ”De vill att vi ska återfödast i Moder Jords livmoder, den stora grottan som finns här i närheten. På

sommarsolståndet lyser solen rakt i grottan strax efter soluppgången på en helig sten där och då kan man återfödås. De har själva bara hört talas om det, men vet att det är så det fungerar. Kunskapen har ärvts från den ena schamanen till den andra. Och det kommer komma hit en schaman från en annan by som kan detta. Det är en väldig ära för oss.”

Velda visste inte riktigt vad hon skulle tycka om detta, men hon förstod att Lillan och Aron bara var positiva till detta. Men tänk om hon skulle glömma Solöga helt och hållet och hon då skulle försvinna för gott. Men bäst att följa med ändå, annars skulle säkert hon istället försvinna för både Lillan och Aron. Aron som hon börjat tycka allt mer om. Han var inte alls den där fega mannen som hon trott utan hade bara varit arg och ledsen när de hade tagit honom från hans familj.

Det var tidigt på morgonen och när de blev väckta var det fortfarande ganska mörkt. Men när de fått äta en skål med torkade hallon hade skymningen kommit. De hade också fått nya kläder. Hela byn skyndade på dem – för de måste ju vara på plats innan solen gick upp. De puttades in i grottan, medan byborna stannade kvar utanför, de fick ju inte gå in där. Före dem gick schamanen och Velda kände att de nakna fötterna gick i ler-

kladd och hon böjde sig ner och tittade. Men inga spår syntes av dem där. De var ju inte jordade.

De gick vidare in i dunklet, försiktigt så att de inte skulle snubbla. Hon vände sig om och fick just se att Rufs smet i grottan. Solen träffade honom i sidan så han såg alldeles guldfärgad ut på ena sidan och helt mörk på andra sidan. Hon såg också att han svävade en bit ovanför marken eftersom solen lyste fram under hans tassar.

De ställde sig framför schamanen som stod vid en stor pelare i mitten av grottan. Han sjöngpratade något som varken Aron, Lillan eller hon förstod. Men det kändes väldigt speciellt.

Så började solen komma in i grottan, den lyste upp på väggen bredvid dem och schamanen pekade på den väggen där de kunde se flera handavtryck. Alla vänsterhänder och med röd färg kring dem. Schamanen sa något och både Lillan och Aron förstod det och vinkade fram henne också. De tog fram sina vänsterhänder och letade reda på ett handavtryck som verkade vara av rätt storlek för deras händer.

Velda satte sin hand i ett avtryck och så kände hon en värme spridas från berget till handen och den började glöda, i ett gult ljus. Hon stirrade häpet på handen och stod kvar en lång stund. Så

tittade hon neråt och såg att Rufs stod framför hennes ben och så reste han sig upp så han stod på två ben. När hon tittade efter såg hon att det fanns som två punkter i berget och där satte han sina tassar. De började genast glöda, men i en het röd färg.

Till slut vinkade schamanen till dem och ledde fram dem till pelaren där han lät dem dricka någon dryck. Samtidigt sa han något som Velda förstod var att namnge dem med nya namn; Aroniwitch, Lillowitch och hon själv Veldowitch. Hon undrade om Rufs också skulle få ett nytt namn, skulle det då bli Rufsiwitch. Men han fick nog fortsätta att kallas Rufs tänkte hon.

Så började de gå ut ur grottan, insmetade med röd jord, och hon tittade ner på lervällingen och såg att det nu blev spår av dem när de gick ur grottan. Det fanns alltså spår ut ur grottan men inga som ledde in i grottan.

8. Epilog

Hon började bli riktigt bra på språket nu och förstod mer än enstaka ord och hon kände sig riktigt hemma här i den lilla byn. Solen hade hon börjat förlika sig med också. Tänk hon som hade älskat och längtat efter solen. Nu gjorde hon allt för att vara så mycket som möjligt i skuggan. De flätade mattorna som de hade satt upp hade verkligen hjälpt, inte bara för henne utan också odlingarna hade klarat sig bättre.

Det som Aron hade gjort såg också fint ut, det var dammar i olika utbuktningar från bäcken. Byborna var så glada över det, för de hade inte alls haft så ont om vatten som de brukat ha under somrarna. Sommaren hade varit torr, tänk de hade hon aldrig varit med om tidigare. Men nu var det åter ganska gott om vatten, eller de andra sa det i alla fall, hon tyckte det ju var pytteliten vatten i alla fall.

Hon saknade sin Solöga, men henne skulle hon nog ändå aldrig träffa. Och ofta tänkte hon på vad hon gjorde för något i en annan värld. Så fort det var något magiskt som skulle tolkas pratade hon med henne och försökte tolka det som om Solöga varit med henne.

Hoppas nu att Aron inte ville försöka hitta tillbaka till byn, för hon hade verkligen börjat tycka om honom och skulle sakna honom så mycket om han gav sig iväg.

För själv skulle hon ju aldrig flytta från den här platsen, i alla fall inte utan sin Lillo, som de kallade henne nu. Och tänk, just idag, när dagen och natten var lika långa, hade Lillo fött en liten dotter.

I timmar hade kvinnorna turats om att hålla lilla Lillo sällskap genom alla värkarna. Ja hon var kanske inte så liten längre. De hade dansat med henne med en doulaschal omkring henne, så att hon skulle ha så lite ont som möjligt. Och när hon inte orkade längre var det någon som masserade henne i ryggslutet, höllde vatten över henne om hon blev för varm eller gav henne varm eller kall soppa så att hon skulle ha energi. De hade turats om att vandra runt i byn när hon ville hälsa på alla djuren som var hennes vänner och som nosade försiktigt på henne.

Och alldeles precis nyss hade hon då fått en liten dotter som låg fint på doulaschalen och hade precis blivit tvättad med heligt vatten. Vatten som inte hade nuddat jorden utan kommit direkt från källan.

Velda stod och titta på sin lille dotterdotter när kvinnorna på andra sidan förskräckt backade iväg flera meter från dem och tittade bakom henne med uppspärade ögon.

Bakom henne kom Arons grå sto springande med ett litet gråsvart hingstfö l vid sin sida. Tänkt de hade inte sett hästarna sedan de kom fram till källan, men nu fanns detta sto här och med ett litet fö l. Vad kunde det innebära?

Stoet gick försiktigt fram till Lillo och den lilla flickan och nosade på dem och likadant gjorde den lilla fö lungen. Långt bort gnäggade den silversvarta hingsten oroligt och försökte kalla tillbaka dem till sin flock. Lillo sträckte fram handen och klappade först stoet och sedan fö let på mulen. Bägge hästarna nosade ordentligt på dem en sista gång, sedan vände stoet på klacken och galopperade tillbaka till hingsten. Och så snart de kom fram till honom galopperade han iväg i full fart – bort från de farliga människorna, med sina flockmedlemmar bakom sig.

Velda titta på sin lilla dotterdotter och sin dotter. Tänk nu var hon mormor och till en som var av Solfolkets och Flodfolkets stam. Hon var så stolt och tänkte att denna blandning måste ju vara det allra bästa.

Ja, det var verkligen en lång resa hon hade gjort, tänkte hon.

